

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ กรณีศึกษาน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

Participation of Community in Managing Health Promotion Tourism a Study Case of Hot Spring in Amphoe Nong Ya Plong, Phetchaburi Province

วรรณิศา สีฟ้า *

Wanneesa Seefa *

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Public Administration Department, Faculty of Humanities and Social Science, Phetchaburi Rajabhat University,
Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: oui_seefa@hotmail.co.th

Received: 20 June 2019, Revised: 9 July 2019, Accepted: 6 August 2019

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี 2) ระดับปัจจัยสนับสนุนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ 3) ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ และ 4) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการการท่องเที่ยว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ 5 บ้านพุร้อนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปอยู่ที่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสิ้น จำนวน 249 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามานันท์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารการจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุร้อน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพทั้ง 5 ด้าน โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และตัวแปร เพศ และการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อน ไม่แตกต่างกันทั้งในรายด้านและโดยรวม สำหรับตัวแปร อายุต่างกัน ระดับการศึกษา และอาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยบ้านพุร้อน สถานภาพในชุมชน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ระดับปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ผ่านสื่อมวลชน ยังน้อยเกินไป อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้

ส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมต่อการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ควรมีการเพิ่มสินค้าพื้นบ้านหรือของที่ระลึกเฉพาะหมู่บ้านให้เพิ่มมากขึ้นและขาดงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกในการทำกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาคือ ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพให้มากยิ่งขึ้น จัดเจ้าหน้าที่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ไปยังชุมชนต่างๆ และหน่วยงานราชการควรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นองหญ้าปล้อง

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of community participation in health promotion tourism management in the case of hot spring in Amphoe Nong Ya Plong, Petchaburi Province, 2) investigate the level of supporting factors for community participation in health promotion tourism management, 3) examine community's problems and obstacles in health promotion tourism management, and 4) suggest the guidelines for development of community participation in tourism management. The mixed research methodology was applied in this study. The quantitative data were collected from the 249 samples consisting of entrepreneurs and people, 18 years old and over, living in Moo 5, Ban Phu Nam Ron, under Yang Nam Klat Nuea Subdistrict Administrative Organization, Amphoe Nong Ya Plong, Phetchaburi Province. The sample size, 153 samples, was determined by using Taro Yamane's formula. The qualitative data were collected by using a structured interview form from 12 key informants, consisting of managers of hot spring bath center, entrepreneurs and tourists. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance. The paired difference was analyzed by using Scheffé's method.

The qualitative data were analyzed by using content analysis; 1) The level of opinion on community participation in health promotion tourism management in all 5 aspects was overall at a moderate level. When each aspect was considered, people participating in community participation in promoting tourism management was at a low level. The opinion of people with different gender and the use of hot spring was not different both in each aspect and in overall, whereas that of people with different age, educational level, and occupation, number of family members, income, and duration of living in Ban Phu Nam Ron, and status in the community was overall different with statistical significance at the level of 0.05. 2) The level of opinion on supporting factors for health promotion tourism in all 4 aspects was overall at a moderate level. 3) The important problems and obstacles on people participation in health promotion tourism consisted of the sample group receiving too little information on health promotion tourism through the media. In addition, most samples lacking knowledge and right understanding on health promotion tourism. Moreover, most of them still lacked participation in health promotion tourism. There should be an increase in local products or specific souvenirs of the village. And, the lack of budget from external agencies in organizing activities or projects related to health promotion tourism resulted in ineffective development. 4) The recommendations from the study were that more

channels for publicizing health promotion tourism information should be provided, that the staff, lecturers, or experts in health promotion tourism should be provided to give knowledge and understanding to the people, that the activities to promote the health promotion tourism should be organized in various communities, and that the governmental agencies should allocate budget for organizing activities or projects related to health promotion tourism.

Keywords: community participation, health tourism, Nong Ya Plong

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายๆ ประเทศทั่วโลก เพราะฉะนั้นรัฐบาลของแต่ละประเทศจึงให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกให้มาเที่ยวในประเทศของตนมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยได้มีความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นกลไกหลัก ในการที่จะรักษาเสถียรภาพและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งเป็นแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย ส่งผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มสูงขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง

จากการให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศไทยนับเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาชื่นชมบรรยากาศการท่องเที่ยว ซึ่งมีกันหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ การท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักที่สำคัญของประเทศไทย

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี นับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และแหล่งท่องเที่ยวศึกษาหาความรู้ใน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จนส่งผลให้จังหวัดเพชรบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยพบว่าใน พ.ศ. 2560 กลุ่มวัยทำงาน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุหันมานิยมเดินทางในลักษณะทัวร์สุขภาพมากยิ่งขึ้น โดยจะมาแช่น้ำร้อนทั้งเพื่อผ่อนคลายและรักษาโรค

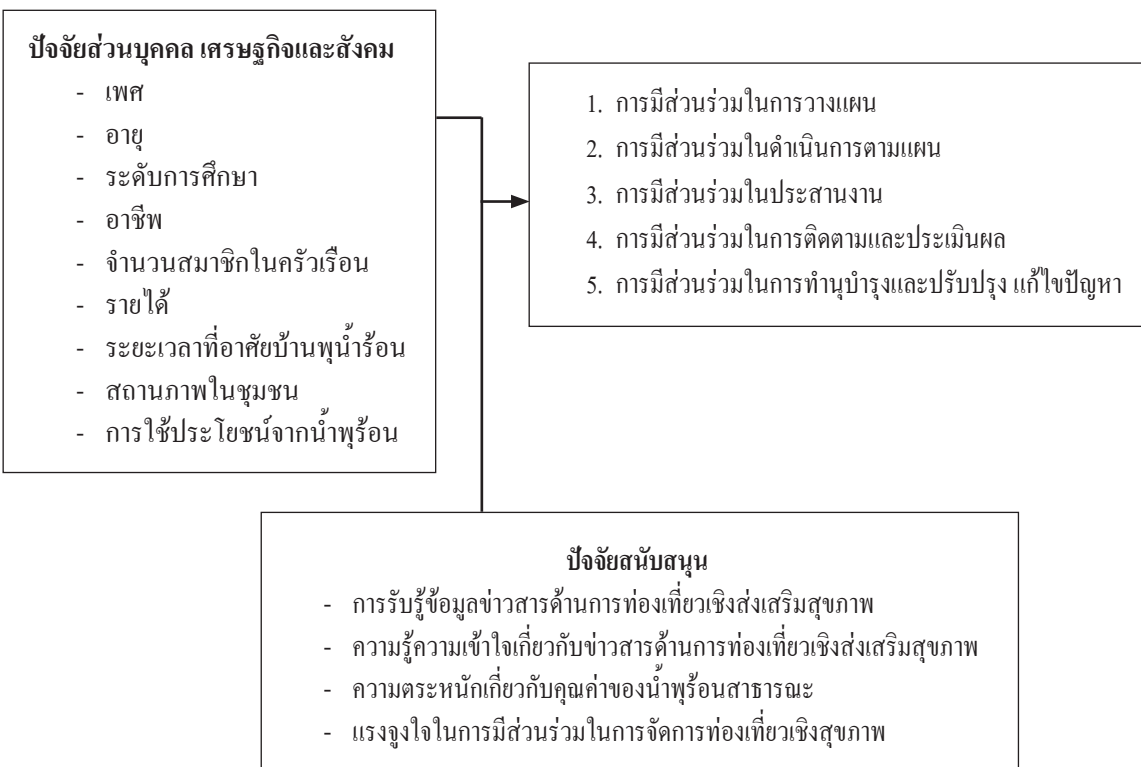
บ่อน้ำพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี มีศักยภาพและความหลากหลายที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ นอกจากทัวร์สุขภาพที่มีการผสมผสานประยุกต์ให้เข้ากับกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) อาจแบ่งออกได้ตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism) เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในที่พักแรมหรือนอกที่พักรวมอย่างถูกวิธีตามหลักวิชาการและมีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง และการท่องเที่ยว รักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism) จะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและการพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการท่องเที่ยวไปรับบริการบำบัดรักษาสุขภาพอย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าปัจจุบันชุมชนจะมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนเป็นจำนวนหนึ่ง แต่ก็ยังไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนอย่างยั่งยืนต่อไป [1]

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อนอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยสนับสนุนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพศึกษากรณีน้ำพุร้อนอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการการท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ และการศึกษากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ
2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาวิจัยใน หมู่ 5 บ้านพุน้ำร้อน ตำบลยางน้ำกักเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
2. **ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย** ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทำวิจัยนับตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึง 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 1 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อนอำเภอหนองหญ้าปล้อง ซึ่งผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Research) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลประชากรประกอบด้วย ผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ 5 บ้านพุน้ำร้อนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้ำกักเหนื่อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการ และประชาชน รวมทั้งสิ้น จำนวน 249 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 153 คน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ 1) ผู้บริหารและคณะกรรมการ การจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุน้ำร้อน 2) ผู้ประกอบการ และ 3) นักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยสุ่มแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวทางการสัมภาษณ์ จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการนำเสนอเป็นข้อความพรรณนา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านพุน้ำร้อน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ 5 บ้านพุน้ำร้อนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้ำกักเหนื่อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสิ้น จำนวน 249 คน

1) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ 5 บ้านพุน้ำร้อนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้ำกักเหนื่อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสิ้น จำนวน 249 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามานะ [2] ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 153 คน

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารการจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุน้ำร้อน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเลือกแบบเจาะจงรวมจำนวน 12 คน

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

2.2 ศึกษานิยาม แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม พร้อมแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

2.4 จากนั้นนำผลการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม [3]

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความแม่นยำของเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด สามารถบอกถึงสภาพที่แท้จริงของตัวแปรที่ศึกษา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการต่อไป

3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง (Try Out) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่เหมาะสมในการนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรจริง โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจากหมู่บ้านพะเนินตั้งอยู่ในตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.809

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 วิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถามนี้ผู้ศึกษาวิจัยทำการแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนในชุมชนกลุ่มเป้าหมายแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างแบบปลายเปิดในรูปแบบเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยบ้านพุน้ำร้อน สถานภาพ ในชุมชน และการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อน ลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ศึกษากรณีน้ำพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะคำถามตอนที่ 2-3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ สร้างแบบคำถามปลายเปิด

4.2 วิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้ ผู้ศึกษาวิจัยกำหนดขอบเขตและประเด็นคำถาม โดยยึดวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ กรอบแนวคิด และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นที่จะสัมภาษณ์ต่อประชาชนในชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์ 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระที่แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ใช้สถิติ T-test (T-test for statistical analysis) ส่วนตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่มย่อยขึ้นไป ใช้สถิติผันแปรทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One way ANONA)

3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่จากความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้วิธีทดสอบรายคู่โดยใช้เชฟเฟ (Sheffe) ในการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารการจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุร้อน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารการจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุร้อน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว
2. วิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้อย่างยั่งยืน และบรรลุตามยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนดไว้ [4]

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ	3.41	.58	มาก	1
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ	3.39	.62	ปานกลาง	3
3. ความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าของน้ำพุร้อนสาธารณะ	3.41	.59	มาก	2
4. แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.06	.66	ปานกลาง	4
รวม	3.32	.57	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพโดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32, S.D. = .57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรก ได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.58$) รองลงมา ด้านความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าของน้ำพุร้อนสาธารณะ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.59$) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39, S.D. = 0.62$)

ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านแรงจูงใจ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.37	.61	ปานกลาง	2
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผน	3.45	.53	มาก	1
3. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน	2.80	.77	ปานกลาง	5
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.28	.61	ปานกลาง	4
5. การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงและปรับปรุงแก้ไขปัญหา	3.29	.39	ปานกลาง	3
รวม	3.24	.52	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพโดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = .52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.53) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.61) และด้านที่มีการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงและปรับปรุงแก้ไขปัญหามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.39) ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประสานงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐาน

ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่ ส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ส่วนตัวแปร เพศ และการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนต่างกัน ไม่แตกต่างกันทั้งในรายด้านและโดยรวม ส่วนประชาชนมีส่วนร่วมต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่ ส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ส่วนตัวแปร อายุ สถานภาพในชุมชน ระดับการศึกษาต่างกัน อาชีพต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับประชาชนมีส่วนร่วมต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ส่วนใหญ่ส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตัวแปร จำนวนสมาชิกในครอบครัวและรายได้ในครอบครัวต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการประสานงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงและปรับปรุงแก้ไขปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยพิจารณาจากหลักการกิจ ความรับผิดชอบในเชิงการบริหาร นโยบาย แผนงาน โครงการของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ: กรณีศึกษาน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารการจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุร้อน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเลือกแบบเจาะจง อย่างละ 4 คน รวมจำนวน 12 คน ซึ่งจากข้อมูลที่ได้มาผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ: กรณีศึกษาน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ดังประเด็นต่อไปนี้

ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ: ศึกษากรณีน้ำพุร้อนอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่าส่วนใหญ่ ในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ โดยหน่วยงานภาครัฐจะดำเนินการทำแผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ แผนที่ หนังสือ และเว็บไซต์ เพื่อประชาสัมพันธ์และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ยังอยู่ในระดับน้อยเกินไป

2. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่า ด้านการจัดระบบคมนาคม จากการสอบถามสรุปได้ว่า ในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน ด้านการระบบคมนาคม โดยหน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ในการปรับปรุงถนนบริเวณ น้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

3. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่า ด้านที่พัก การบริการสิ่งอำนวยความสะดวก โดยหน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน เพื่อรองรับพัฒนาจากจังหวัดในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ น้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ยังอยู่ในระดับน้อยเกินไป

4. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการส่งเสริมและพัฒนาร้านอาหารร่วมกับชุมชน และได้มีการประชาสัมพันธ์อาหารที่ขึ้นชื่อของชุมชน เช่น การออกร้านจำหน่ายสินค้าที่ขึ้นชื่อของชุมชน ส่วนผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว เพราะยังมีข้อจำกัดในด้านข้อตกลงต่างๆ ของคนชุมชน จึงทำให้ไม่มีสินค้าที่หลากหลายหรือแปลกใหม่

5. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่า ด้านการจัดการสินค้าที่ระลึก ผู้บริหารการจัดการศูนย์อาบน้ำแร่พุร้อน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ได้มีการเสนอแนะหรือแนะนำ ให้มีการส่งเสริมการจัดทำของที่ระลึกให้แก่ชุมชน และเชิญชวนให้คนในชุมชนนำผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าที่ระลึกมาแสดงหรือจำหน่ายในช่วงวันหยุด เสาร์ อาทิตย์

6. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่า ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมี การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ยังอยู่ในระดับน้อยเกินไป

7. การมีส่วนร่วมขององค์กรในการวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน จากการสอบถามสรุปได้ว่า การวางแผนและดำเนินการตามแผนร่วมกับชุมชน ด้านความปลอดภัย มีการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการจัดการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และได้ประสานงานในด้านต่างๆ ยังอยู่ในระดับน้อยเกินไป

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ กรณีศึกษาน้ำพุร้อนอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพทั้ง 5 ด้าน โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และตัวแปร เพศ และการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อน ไม่แตกต่างกันทั้งในรายด้านและโดยรวม สำหรับตัวแปร อายุต่างกัน ระดับการศึกษา และอาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยบ้านน้ำพุร้อน สถานภาพในชุมชน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ [5] การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทะเลบัวแดงในเขตเทศบาลตำบลเชิงแห้ว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทะเลบัวแดงส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ และตัวแปร อาชีพ รายได้ ระยะเวลาไปยังทะเลบัวแดง สถานภาพในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน การใช้ประโยชน์จาก ทะเลบัวแดง ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งน้ำสาธารณะทะเลบัวแดง มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวทะเลบัวแดงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับตัวแปรเพศอายุระดับ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาอาศัยในชุมชน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวทะเลบัวแดง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทะเลบัวแดง

2. ระดับปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพโดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรก ได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ รองลงมา ด้านความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าของน้ำพุร้อนสาธารณะ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ [6] ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [7] ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยการร่วมตัดสินใจใน โครงการชุมชนเข้มแข็งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ผ่านสื่อมวลชน ยังน้อยเกินไป อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมต่อการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ควรมีการเพิ่มสินค้าพื้นบ้านหรือของที่ระลึกเฉพาะหมู่บ้านให้เพิ่มมากขึ้น และขาดงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกในการทำกิจกรรมหรือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาคือ ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพให้มากยิ่งขึ้น จัดเจ้าหน้าที่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มาให้ความรู้

ความเข้าใจแก่ประชาชน ควรจัดกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพไปยังชุมชนต่างๆ และหน่วยงานราชการควรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: ธรรมสาร; 2557.
- [2] Yamane, T. Statistic: An Introductory analysis. 3 rd. New York: Harper & Row; 1973.
- [3] สรชัย พิศาลบุตรและคณะ. การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามกรุงเทพมหานคร: วิจัยพัฒนา; 2549.
- [4] ชาย โพธิ์สิตา. ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง; 2554.
- [5] อานิสงค์ โอทาทะวงศ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทะเลบัวแดง ในเขตเทศบาลตำบลเซียงแหง อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตรมหาบัณฑิต]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล; 2557.
- [6] อารีรัตน์ ริวทอง. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. [วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี; 2551.
- [7] ทศนีย์ ปัทมสนธิ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรคุยฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์; 2552.